

Yaşam Boyu Kütüphane: Yeni Bir Web Sitesi Deneyimi

Lifelong Library: A New Website Experience

Nihan TEMİZ*

Öz

Yaşam Boyu Öğrenme kavramı, gelişimin ve yenilenmenin sonsuz bir yolculuk olduğu fikrinden yola çıkmaktadır. Kütüphanelerin değişim ve dönüşüme hızla entegre olan ve uyumlanan bilgi ve yaşam merkezleri olduğu düşünüldüğünde "kütüphane" ve "yaşam boyu öğrenme" kavramları birbirinden ayrılmayacak nitelikte kabul edilebilir. Bu anlayışın vurgulanması, her yaşam dönemindeki bireye bu açıdan ulaşılabilmesi ve bunun kütüphanelerin çatısı altında, kütüphanecilerin bilinçli dokunuşuyla yapılabilmesini desteklemek amacıyla 2024-2025 yılları arasında "Yaşam Boyu Kütüphane" adlı etkileşimli bir web platformu oluşturulmuştur. Bu platform, kütüphanelerde uygulanabilecek, her yaşa ve ilgi alanına hitap eden zengin etkinlikler sunarak kullanıcıların kütüphanelere olan aidiyetini arttırmayı, yaşam boyu öğrenme becerilerini desteklemeyi, okuryazarlık becerilerini pekiştirmeyi, kütüphaneciler/bilgi profesyonelleri/kullanıcılar arasındaki etkileşimi güçlendirmeyi ve bu sayede bilgiye erişimi kolaylaştırmayı hedeflemektedir. Her yaşam dönemi için (bebeklik/çocukluk, ergenlik, yetişkinlik, yaşlılık) hazırlanan/hazırlanmaya devam eden geniş bir etkinlik havuzuyla, öğrenmeye ve gelişime kapı aralanması için çaba gösterilmektedir. Kütüphanelerin, yaşam boyu öğrenme sürecinde nasıl bir rol oynadığını uygulamalarla ifade etmeyi amaçlayan bu platformun, kullanıcıların kendi hızlarında keşfetmelerine, etkileşimde bulunmalarına ve sürekli öğrenmeye devam etmelerine olanak tanıyacağına inanılmaktadır. Bu yazıda "Yaşam Boyu Kütüphane" adlı web sitesinin ortaya çıkma, geliştirilme aşamaları aktarılmakta, ilerlemekte olduğu yolda gerçekleştirmek istediklerine ve kütüphanelere dair olası kazanımlara değinilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Yaşam boyu öğrenme; web sitesi; kütüphaneler; yaşam merkezi; kütüphaneci.

Abstract

The concept of Lifelong Learning is based on the idea that development and renewal are an endless journey. When we consider that libraries are information and life centers that rapidly integrate and adapt to change, the concepts of “library” and “lifelong learning” are inseparable. To emphasize this understanding, reach individuals at every life stage from this perspective, and support it under the roof of libraries with the conscious touch of librarians, an interactive web platform called “Lifelong Library” was created between 2024 and 2025. This platform aims to increase users’ sense of belonging to libraries by offering rich activities that can be implemented in libraries and appeal to all ages and areas of interest, to support lifelong learning skills, to reinforce literacy skills, to strengthen the interaction between librarians/information professionals/users, and thus to facilitate access to information. With a wide range of activities prepared or in the process of being prepared for each life period (infancy/childhood, adolescence, adulthood, old age), efforts are made to open the door to learning and development. It is believed that this platform, which aims to showcase libraries’ role in lifelong learning through applications, will allow users to explore, interact, and continue learning at their own pace. In this article, the emergence and development stages of the website “Lifelong Library” are described, along with the goals they aim to achieve as they progress and the potential benefits for libraries.

Keywords: Lifelong learning; website; libraries; life centre; librarian.

Giriş

Yaşam boyu öğrenme, bireylerin okul ve üniversite eğitimi dışında, iş yaşamı, aile hayatı, sosyal katılım ve kişisel gelişim gibi farklı alanlarda sürekli olarak öğrenme süreçlerine katılmalarını sağlayan bir yaklaşımdır (European Commission, 2001). Bu tanım, eğitim ve öğretim süreçlerinin yaşam boyunca, her yaşta birey için devam etmesi gereken bir süreç olduğunu vurgulamakta, eğitim sistemlerinin akademik başarının yanı sıra kişisel gelişim, sosyal uyum ve istihdam becerilerine de odaklanması gerektiğini belirtmektedir. Sürekli değişen dünyada kullanıcıların bilgiye erişimlerini sağlayan ve öğrenme deneyimlerini destekleyen kütüphaneler bu süreçte önemli rol oynayan merkezlerdir. "Yaşam Boyu Kütüphane" isimli bir web sitesi oluşturma fikri, kütüphanelerin yaşam boyu öğrenme sürecindeki kritik rolünü vurgulamak ve desteklemek amacıyla ortaya çıkmıştır. Web sitesi, her yaşa ve ilgi alanına uygun kütüphane etkinlikleri sunarak, kullanıcıların bilgiye erişimini kolaylaştırmayı ve sürekli öğrenmeye katılımı desteklemeyi ve bunu gelişimsel açıdan kapsayıcı şekilde gerçekleştirme hedeflemektedir.

Bu platformun oluşturulmasındaki temel amaç, kütüphanelerin sadece kitap ve bilgi depolama alanları olmanın ötesine geçerek, tüm yaş dönemlerine hitap eden öğrenme deneyimleri sunmalarına olanak sağlamaktır. Yaşam boyu öğrenme anlayışı doğrultusunda kütüphanelerde okuma gruplarından atölyelere, seminerlerden yaratıcı çalışmalara kadar çeşitli etkinliklerle bilgi edinme süreçlerinin daha etkileşimli ve erişilebilir hale getirilmesi noktasından yola çıkmıştır. Ayrıca, bu platform aracılığıyla, kütüphaneciler ile kullanıcılar arasındaki etkileşimin güçlendirilmesi ve kütüphanelerin sosyal eğitim rolünün pekiştirilmesi hedeflenmiştir.

Fikrin Dayanak Noktası

Web sitesi, yaşam boyu öğrenme kuramına dayanmakta ve Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü-United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO)' nün "yaşam boyu öğrenme" anlayışını temel almaktadır (UNESCO, 2025). Bu anlayışa göre, bireylerin gelişimi, sadece formal eğitimle değil, sosyal etkileşimler ve çevrelerinden aldıkları çeşitli öğrenme fırsatlarıyla sağlanmaktadır. Kütüphaneler de bu fırsatları eşitlikçi, kapsayıcı ve ücretsiz sunan yaşam merkezleri olarak ön plana çıkmaktadır. Dijital çağın etkisiyle kütüphaneler de değişim ve dönüşüm geçirerek uyumlanmakta, buna bağlı olarak kütüphanecilerin de bu duruma ayak uydurarak yenilikçi hizmetler geliştirmeleri ve kullanıcılarla etkileşimlerini bunun üzerinden revize etmeleri gerekmektedir (Binark, 2007, s. 22; Tonta, 2009, s. 744). Bunun sağlanabilmesi için ise çeşitli politikalara, bilgi profesyonelleri tarafından oluşturulan programlara, mekan düzenlemelerine, uygun materyallere ve eğitilmiş insan gücüne gereksinim duyulmaktadır (Uçak, 1995, s. 207).

Kütüphaneciler bu noktada ön plana çıkan ve bilgiye erişimi hem kütüphane binaları ortamında hem de dijital çağın gereklerine uygun olarak sanal platformlarda sağlamaya, revize etmeye çalışan bilgi uzmanlarıdır. Bilginin, bilgi gereksinimlerinin ve kullanımının zaman ve mekandan bağımsızlaşması, çeşitli uyum becerilerini, sürekli öğrenmeyi, yenilikleri ve eğilimleri takip etmeyi, hizmet içi eğitimleri ve mesleki etkileşimleri gerektirmektedir (Hirsh, 2015, s. 4). Çeşitli meslek gruplarının hizmet içi eğitim gereksinimlerinin incelendiği bazı çalışmalarda; bilgi teknolojileri, dijital beceriler ve hizmet sunulan bireylere dair rehberlik/davranış bilimi eğitimlerine ihtiyaç duyulduğu anlaşılmaktadır (Avcı, 2018, s. 66; Çakır, 2008, s. 65; Karbuz, 2019, s. 35; Serin ve Korkmaz, 2014, s. 80; Turgut, 2012, s. 40). Yılmaz (2013), Türk kütüphanecileri tarafından önerilen eğitimler arasında yenilikçi/yaratıcı kütüphane hizmetleri olduğunu belirtmiş, Cengiz ve diğerleri (2018) ise özellikle çocuk kütüphanelerinde çalışan personelin, çocukların gelişimsel özelliklerine uygun hizmetler geliştirme konusunda zorlandıklarını aktarmıştır. Öçalan (2018) da benzer bakış açısıyla gerçekleştirdiği çalışmasında çocuk kütüphanelerinin kullanıcı grubu olan çocukların hassasiyetine vurgu yapmış ve bu kütüphanelerde görev yapan kütüphanecilerin onlara yönelik hizmetler geliştirebilmeleri için uygun içerikler oluşturmaları ve bunun için de eğitimler almaları gerektiğini belirtmiştir. Benzer açıklamalar Taşçı ve Daldal (2018), Yıldırım (2020) ve Temiz (2022) tarafından yapılan çalışmalarda çocukluk dönemine göre; Mayo (2009), Ekwueme ve diğerleri (2022) ve Temiz (2024) tarafından yapılan çalışmalarda ise yaşlılık dönemine göre hizmetler geliştirilmesi yönünde mevcuttur.

Etkinlikler oluşturma ve buna dayalı kütüphane hizmetleri geliştirme sürecinde farkındalık oluşturmak ilk adımdır. 2000'li yıllardan itibaren T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü tarafından başlatılan "Etkin Kütüphane" çalışmaları, kütüphanelerin yalnızca kitap ödünç verilen mekânlar olmanın ötesinde, bireylerin sosyal, kültürel ve entelektüel gelişimini destekleyen yaşam merkezleri haline gelmesini hedeflemiş (T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2015) ve kütüphanelerin çeşitli etkinliklerle halkla ilişkilerini güçlendirme yönünde önemli katkılar sağlamıştır. Ancak yüksek bir

motivasyonla geliştirilen hizmetlerin ve oluşturulan etkinliklerin zaman içinde yalnızca uygulandıkları kütüphanelerle sınırlı kalabileceği ve dolayısıyla yalnızca kısıtlı bir grubun yararlanmasının ardından unutulabileceği düşünülmekte, bu durumun, etkinliğin/hizmetin yeniden kullanımını, yaygınlaşmasını ve sürdürülebilirliğini etkilediğine inanılmaktadır.

Bu öngörü, Bayter ve Yıldırım (2023)'ün çalışmalarında da ifade edildiği gibi, kütüphanelerde düzenlenen etkinliklerin yeniden kullanılabilir, geliştirilebilir ve yaygınlaştırılabilir hale gelmesi için dijital teknolojilerin sunduğu olanaklardan yararlanılması gerektiğini ortaya koymaktadır Uluslararası alanda geliştirilen bazı platformlarda da, bu tür bir kolektif bilgi üretimi ve paylaşımı yaklaşımına ilham verici örnekler sunulmaktadır. Örneğin, Amerikan Kütüphaneler Birliği- American Library Association (ALA) tarafından desteklenen “ALA Makerspaces in Libraries” adlı girişim, kütüphanelerde teknoloji tabanlı yaratıcı alanlar oluşturarak kullanıcıların kendi projelerini geliştirmesine imkân tanımakta ve Make It @ Your Library gibi bir etkileşim ortamı yaratmaktadır (American Library Association, 2013, Make It @ Your Library, 2025).

Dünya kütüphanelerinden gelen hizmet ve etkinlik fikirlerini derleyen, paylaşan ve görünür kılan uluslararası bir girişim olan “IFLA Ideas Store” da da yenilikçi fikirler toplanmış ve bu durum kütüphaneler arasında ilham ve iş birliği olanağı sağlamıştır (International Federation of Library Associations and Institutions [IFLA], 2018)¹. Çocukların sanat, oyun, müzik ve STEM gibi alanlarda projeler oluşturup paylaşımlarını sağlayan güvenli bir çevrimiçi platform olan “DIY.org”da ise kullanıcıların etkileşimi sağlanmakta, kendi projelerini yükleyebilen, diğer çocukların projelerini keşfedebilen kullanıcılar çeşitli becerilerde rozetler kazanabilmektedirler (DIY.org, 2025). İki çocuk kütüphanecisi tarafından oluşturulan ve kütüphanelerde çocuklar için kendi kendine yönlendirilebilen etkinlikler sunan “Jbrary” de çocukların bağımsız olarak katılabileceği etkinlikler ve oyunlar önerileri sunulmaktadır (Krabbenhoft, 2021).

Dünyada bu tür dijital platformlar, kütüphanelerin yalnızca hizmet alan değil, aynı zamanda hizmet üreten, fikirlerini paylaşan ve kolektif üretim süreçlerine katılan topluluklar haline gelmesini sağlamaktadır. Bu platformlar kullanıcıların, kapsamlarındaki etkinlikleri alıp uygulamasına, kendi geliştirdikleri etkinlikleri paylaşımlarına, mevcut etkinliklerin yeni versiyonlarını yüklemelerine imkân tanıyarak dinamik, etkileşimli ve sürekli güncellenen bir öğrenme ekosistemi oluşturmaktadır. Bu tip modellerin açık inovasyon yaklaşımına² uygun olarak farklı kütüphanelerin ve bireylerin birbirinden ilham almasını, basit etkinliklerin dahi kolektif bir üretim süreciyle zenginleşmesini sağladığı bilinmektedir (Chesbrough ve Bogers 2018). Türkiye’de de benzer dijital ekosistemlerin oluşturulması, yalnızca başarılı örneklerin yaygınlaşmasını değil, aynı zamanda kütüphaneler arası iş birliği ve yenilikçi hizmetlerin sürekliliğini de destekleyecektir. Bu sayede, bireylerin kendi kütüphanelerinde ya da eğitim

¹ 2018 yılında başlatılan Ideas Store projesi, Eylül 2024’te IFLA Stratejisi 2019-2024’ün sona ermesiyle sona ermiştir.

² Açık inovasyon yaklaşımı (Open Innovation) ilk kez Henry Chesbrough tarafından ortaya atılmış olup, kurumların yenilik ve gelişim süreçlerinde yalnızca kendi iç kaynaklarıyla sınırlı kalmak yerine dış paydaşların bilgi, fikir, teknoloji ve iş birliği fırsatlarını da sürece dâhil etmeleri gerektiğini savunur. Kapalı inovasyon yaklaşımında tüm süreçler kurum içinde yürütülürken, açık inovasyon bireyler, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, diğer işletmeler ve kullanıcılar gibi farklı paydaşların katılımını teşvik ederek fikirlerin dolaşımını artırır, maliyet ve risklerin paylaşılmasını sağlar ve daha yaratıcı, hızlı çözümler üretilmesine olanak tanır (Chesbrough ve Bogers, 2018).

ortamlarında uyguladıkları etkinlikleri görünür kılmaları, yeni fikirlerin doğmasına ve ortak bir öğrenme motivasyonunun oluşmasına katkı sunacaktır.

Bu bağlamda, “Yaşam Boyu Kütüphane” adlı platform, kütüphanelerin rolünü, bilgiye erişim ve etkileşimli öğrenme fırsatlarını sağlayarak vurgulamayı amaçlayarak yola çıkmaktadır. Ayrıca, platformun etkileşimli bir özellik taşımasının, kütüphanecilerin işbirliği içinde olmalarına, iyi örneklerinin görünür olarak değer kazanmasına ve aktif katılımlarına olanak sağladığı/sağlayacağı düşünülmektedir.

Web Sitesinin İçeriği

“Yaşam Boyu Kütüphane”, kullanıcılarına sunduğu içerikleri ve hizmetleri şu konu başlıkları³ altında toplamaktadır (Şekil 1):

Şekil 1. Web sitesinin konu başlıkları

Her bir sekme, yaşam boyu öğrenme, bilgi paylaşımı ve kütüphane temelli etkinliklere odaklanarak farklı işlevler sunmaktadır.

Web sitesinin "*Hakkımızda*" bölümünde, Yaşam Boyu Kütüphane platformunun misyonu ve vizyonu hakkında bilgi verilmektedir. Bu kısımda, kütüphanelerin öğrenme merkezleri olarak güçlendirilmesi ve her yaştan bireye yönelik etkinliklerin sunulması vurgulanmaktadır. Ayrıca, platformun kapsayıcılık, etkileşim ve sürekli öğrenmeye dayalı değerleri ön plana çıkartılmaktadır. Hedef kitle olarak ise, çocuklardan yaşlılara kadar tüm yaş gruplarına hitap eden etkinlikler sunulmakta ve kütüphanelerin etkileşimli hale getirilmesi gerektiği üzerinde durulmaktadır. Hakkımızda bölümü Şekil 2’de görülmektedir.

³ Bu konu başlıkları aynı zamanda web sitesindeki sekmelerin de başlıklarıdır.

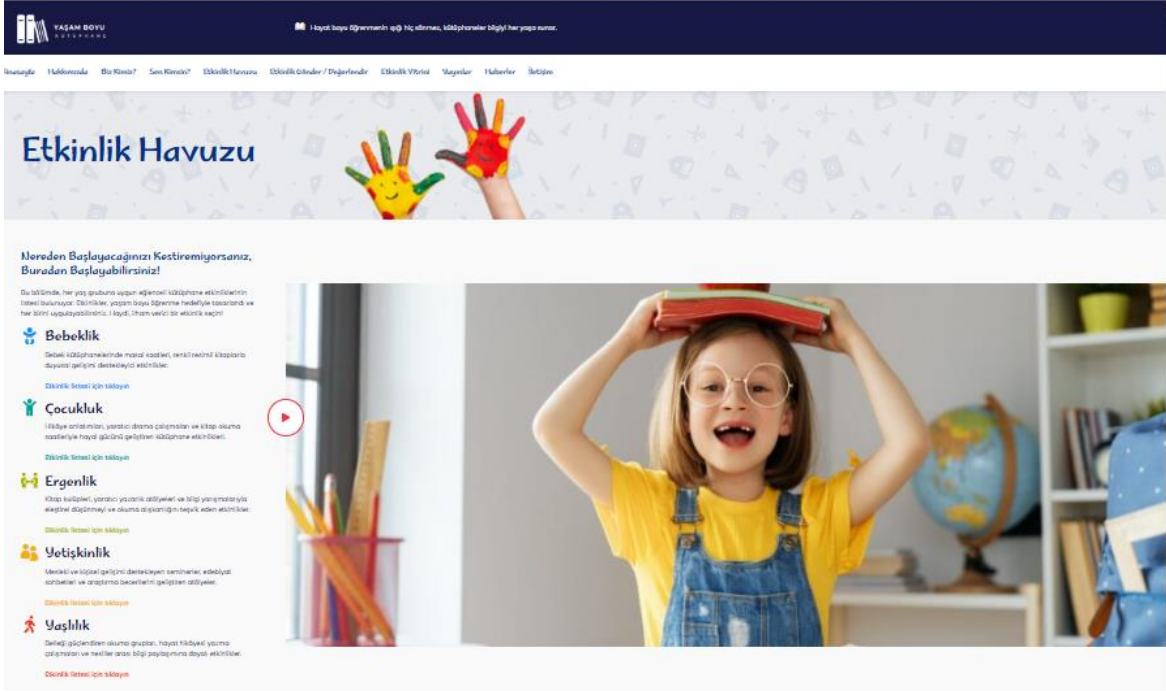
Şekil 2. Web sitesinin "Hakkımızda" bölümünden bir kesit

"*Biz Kimiz?*" bölümünde, Yaşam Boyu Kütüphane platformunun, bilgiye erişimi kolaylaştırmayı ve yaşam boyu öğrenmeyi teşvik etmeyi hedefleyen bir ekip tarafından oluşturulduğu belirtilmektedir. Kütüphaneciler, bilgi profesyonelleri ve öğrencilerden oluşan bir grubun, bu platformu her yaşta kullanıcıya yönelik etkinliklerle zenginleştirerek, sürekli öğrenmeyi desteklemeyi amaçladığı aktarılmaya çalışılmaktadır.

"*Sen Kimsin?*" bölümünde, Yaşam Boyu Kütüphane platformunun kullanıcılarının kendi öğrenme yolculuklarını keşfetmelerine olanak tanıdığından söz edilmektedir. Her bireyin, platformda kendine uygun etkinlikleri seçerek bilgiye ulaşabileceği ve etkileşime girebileceği belirtilmektedir. Bu bölüm, kullanıcıların kendi ihtiyaçlarına göre kişiselleştirilmiş içerikler keşfetmelerini sağlamayı amaçlamaktadır.

"*Etkinlik Havuzu*" bölümünde, Yaşam Boyu Kütüphane platformunun sunduğu geniş etkinlik yelpazesi tanıtılmaktadır. Bu etkinlikler⁴, her yaş ve ilgi alanına hitap edecek şekilde tasarlanmıştır. Okuma gruplarından atölyelere, seminerlerden yaratıcı çalışmalara kadar çeşitli fırsatlar sunulmakta ve kullanıcıların sürekli öğrenmelerine katkıda bulunmaktadır. Etkinlik Havuzu bölümü Şekil 3'de görülmektedir.

⁴ Etkinlik örneklerini görebilmek için (link) linkinden Yaşam Boyu Kütüphane adlı web sitesinin sürekli güncellenmekte olan etkinlikleri incelenebilir.

Şekil 3. Web sitesinin "Etkinlik Havuzu" bölümünden bir kesit

"Etkinlik Gönder / Değerlendir" bölümünde, kullanıcıların kendi etkinlik önerilerini platforma sunmalarına imkan tanındığı aktarılmaktadır. Katılımcıların, yazdıkları etkinlikleri paylaşarak, diğer kullanıcılarla etkileşimde bulunabileceğinin ve çeşitli konularda bilgi paylaşımı sağlayabileceğinin bilgisi verilmektedir. Bu bölüm, topluluk katkısının önemini vurgulayarak daha zengin bir etkinlik havuzu oluşturulmasına paydaş olmanın önemini aktarmaktadır. Etkinlik Gönder / Değerlendir bölümü Şekil 4'de görülmektedir.

Şekil 4. Web sitesinin "Etkinlik Gönder/Değerlendir" bölümünden bir kesit

"Etkinlik Vitrini" bölümünde (Şekil 5), sitedeki etkinlikleri deneyimleyen kullanıcıların katkıları, önerileri, varsa ekledikleri uygulama fotoğrafları/görselleri sergilenmektedir. Kullanıcılar birbirlerinin deneyimlerine, önerilerine, katkılarına ya da eleştirilerine tanıklık etmekte ve dinamizmi sürekli devam eden, kendi içinde güncellenen etkinlik ve uygulamalara kolayca ulaşabilmektedir. Etkinlik vitrininin bu yönüyle, kullanıcıların çeşitli fırsatlar keşfetmesini sağlamak gibi bir amacı da bulunmaktadır.

Şekil 5. Web sitesinin "Etkinlik Vitrini" bölümünden bir kesit

"Yayınlar" bölümünde konuya ilişkin akademik çalışmalara yer verilmekte, "Haberler" bölümünde web sitesini kapsamına alan haberlerden söz edilmekte, "İletişim" bölümünde ise kullanıcıların site yönetimiyle kolayca iletişim kurması ve kişisel verilerinin Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) Politikası kapsamında güvence altına alındığını onaylayarak mesajlarını iletebilmesi konusunda bilgi verilmektedir.

Web Sitesinin Etik ve Hukuki Sorumlulukları

Yaşam Boyu Kütüphane web sitesinde, kullanıcı haklarını ve veri güvenliğini korumaya yönelik olarak Gizlilik Politikası, KVKK Politikası, Açık Rıza Metni ve Sıkça Sorulan Sorular (SSS) bölümleri yer almaktadır. Bu bölümler, web sitesinin etik ilkelere ve yasal düzenlemelere uygun biçimde hizmet sunduğunu vurgulayan niteliktedir.

"Gizlilik Politikası" bölümünde, kullanıcıların kişisel verilerinin hangi amaçlarla toplandığı, nasıl saklandığı ve üçüncü kişilerle ne şekilde paylaşılacağı açıkça belirtilmektedir. Kullanıcının mahremiyetine saygı gösterilmekte, veri güvenliği en üst seviyede korunmaktadır. Verilerin yalnızca gerekli görülen amaçlar doğrultusunda işlendiği ifade edilmektedir. Ayrıca, kullanıcıların gizlilik haklarını koruyabilmeleri adına hangi başvuru yollarının açık olduğu da belirtilmektedir.

“KVKK Politikası” bölümünde, Türkiye Cumhuriyeti yasalarına uygun olarak 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında kullanıcıların kişisel verilerinin hangi hukuki sebeplerle işlendiği, veri sorumlusunun yükümlülüklerinin neler olduğu ve kullanıcıların sahip olduğu hakların neler olduğu ayrıntılı şekilde açıklanmaktadır. Bu metin, kullanıcılara verilerinin hangi sınırlar içinde işlendiğini şeffaf biçimde sunmakta, veri işleme süreçlerinin yasal bir çerçevede yürütüldüğünü göstermektedir.

“Açık Rıza Metni” bölümünde ise, kişisel verilerin işlenmesi sürecinde kullanıcıların bilgilendirilmiş onamına başvurulduğu ifade edilmektedir. Kullanıcılar, kişisel verilerinin hangi kapsamda kullanılacağını önceden bilmekte ve buna açık rızalarını vermektedir. Özellikle ticari elektronik ileti gönderimi, analiz süreçlerine katılım ve kişiselleştirilmiş içerik sunumu gibi konularda kullanıcı izni esas alınmaktadır. Böylelikle kullanıcı hakları ihlal edilmemekte, etik sorumluluklar yerine getirilmektedir.

“Sıkça Sorulan Sorular (SSS)” bölümü ise, kullanıcıların siteye yönelik en temel sorularına yanıt vermekte ve site politikalarını daha anlaşılır kılmaktadır. Bu bölüm, şeffaf bir iletişim anlayışı çerçevesinde kullanıcıların bilgiye kolayca ulaşmasını sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Etik ve Hukuki Sorumluluklar doğrultusunda incelendiğinde, Yaşam Boyu Kütüphane web sitesinin, kişisel verilerin korunması, kullanıcı mahremiyeti ve şeffaflık ilkelerine uygun bir yapı ile faaliyet gösterdiği görülebilmektedir. Site, hem ulusal mevzuata (KVKK) hem de evrensel etik ilkelere uygun hareket etmekte, kullanıcıların haklarını korumakta ve onlara güvenli bir dijital ortam sunmaktadır. Bu yapı, sitenin yalnızca içerik üretimi değil, etik ve hukuki sorumluluklarını da ciddiyetle yerine getirdiğini göstermektedir.

Üzerinde Düşünülen Eklemeler

Web sitesinin çeşitli değişiklikler ve eklemelerle donatılması için çalışmalar sürmektedir. Yaşam Boyu Kütüphane web sitesi, mevcut yapısına entegre edilecek yapay zeka destekli analiz araçları ile kullanıcı verilerini çok boyutlu bir biçimde değerlendirebilecek kapasiteye kavuşturulabilmektedir. Bu geliştirme sayesinde, sitenin günlük, aylık ve yıllık bazda ziyaretçi trafiğinin detaylı olarak takip edilmesi söz konusu olabilecektir. Bu sayede kullanıcıların site içerisinde geçirdikleri süre, en çok ziyaret edilen sayfalar ve kullanıcıların ilgi gösterdiği içerikler sistematik olarak raporlanabilecektir.

Özellikle farklı yaş gruplarına yönelik hazırlanan etkinliklerin okunma oranları belirlenerek, hangi yaş grubunun bilgi ve etkinlik ihtiyacının daha yoğun olduğunun sayısal verilerle desteklenmiş şekilde ortaya konması planlanmaktadır. Aynı şekilde, Etkinlik Vitrini bölümünde yer alan içeriklerin hangilerinin en çok katkı aldığının, en çok değerlendirilen ve geri bildirim sağlanan etkinliklerin hangileri olduğunun da raporlanarak, kullanıcının eğilimleri ve ihtiyaçları bilimsel olarak izlenebilir hale getirilebilmesi hususunda çalışmalar yapılmaktadır. Bu tür bir sistem ile web sitesinden, üzerine en çok etkinlik yazılan ve değerlendirilen yaş dönemlerinin kolaylıkla tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu sayede,

çocukluk, gençlik, yetişkinlik veya yaşlılık dönemlerinden hangisinin yaşam boyu öğrenme etkinlikleri açısından daha çok ilgi çektiğinin, hangi dönemlerde içerik üretiminin ya da talebin daha yoğun olduğunun kanıta dayalı biçimde görülebileceği düşünülmektedir.

Buna ek olarak, siteye giriş yapan kullanıcıların meslek grupları, yaşları ve eğitim düzeyleri gibi demografik verilerinin anonimleştirilmesi ve etik ilkeler doğrultusunda toplanarak analiz edilebilmesi mümkün olacaktır. Böylelikle, farklı meslek gruplarının (kütüphaneciler, öğretmenler, akademisyenler, ebeveynler vb.) hangi tür içeriklere yöneldiği, eğitim düzeyine göre içerik tercihleri gibi bilgiler ortaya çıkarılabilecektir. Bu verilerin, yaşam boyu öğrenme ve bilgi hizmetleri alanında yapılacak akademik araştırmalara önemli bir kaynak teşkil edeceğine inanılmaktadır. Veriye dayalı çalışmaların, kullanıcı odaklı yeni hizmet modellerinin geliştirilmesine, içeriklerin daha nitelikli ve hedef odaklı hazırlanmasına imkan tanıyacağı düşünülmektedir.

Web sitesinin olası kazanımları

Web sitesinin olası kazanımları farklı başlıklar (kütüphaneciler, Bilgi ve Belge Yönetimi-BBY alanı, kullanıcılar) altında aşağıdaki gibi özetlenebilir:

Kütüphaneciler İçin Kazanımlar

- Farklı yaş gruplarına ve kullanıcı profillerine yönelik hazır etkinlik örneklerine ve uygulama önerilerine erişim sağlanmaktadır.
- Meslektaşlar arası iyi uygulama paylaşımları ve deneyim aktarımı mümkün hale gelmektedir.
- Etkinlik planlama ve uygulama süreçlerinde zamandan tasarruf sağlanmakta, yaratıcı fikir çeşitliliği artmaktadır.
- Kullanıcı ihtiyaçlarına göre veri temelli içerik oluşturma imkânı profesyonel gelişime katkı sunmaktadır.

Bilgi ve Belge Yönetimi (BBY) Alanı İçin Kazanımlar

- Kütüphane hizmetlerinin etkinliğini artırmaya yönelik model ve örnekler sunulmaktadır.
- Yaşam boyu öğrenme, bilgi okuryazarlığı ve kullanıcı eğitimi gibi temel kavramların uygulanabilir örnekleri bir araya getirilmektedir.
- Kullanıcı eğilimleri, yaş grupları, meslek profilleri gibi veriler üzerinden alan yazımına katkı sağlayacak yeni akademik araştırma imkânları doğmaktadır.
- BBY öğrencileri ve akademisyenleri için uygulamalı örnekler ve güncel projeler sunarak uygulamalı öğrenmeye destek olmaktadır.

Kullanıcılar İçin Kazanımlar:

- Yaş grubuna ve ilgi alanına uygun etkinliklere kolay erişim sağlanmaktadır.
- Bilgiye erişim, yaratıcılık geliştirme, sosyal katılım gibi hedeflerle kişisel gelişimi destekleyen kaynaklara ulaşılmaktadır.
- Etkileşimli öğrenme anlayışıyla farklı yaş ve mesleklerden bireylerin deneyimlerinden yararlanma fırsatı sunulmaktadır.
- Kütüphane kullanımı ve yaşam boyu öğrenme bilincinin güçlenmesine katkı sağlanmaktadır.

Yaşam Boyu Kütüphane web sitesinin, yaşam boyu öğrenme odaklı yapısı, sunduğu/sunacağı zengin içerikler ve kullanıcı dostu tasarımı ile hem bilgi merkezleri hem de bireysel kullanım için önemli bir kaynak niteliği taşıyacağına inanılmaktadır. Site, kütüphaneciler için yaşam boyu öğrenmeyi önceleyen, uygulamaya dönük özgün etkinlik örnekleri sunmaya, bilgi ve belge yönetimi alanına veri temelli araştırma imkânları kazandırmaya ve kullanıcıların bilgiye erişimini, kişisel gelişimini ve kütüphane okuryazarlığını desteklemeye çalışmaktadır. Etik ve yasal çerçevede yapılandırılmış gizlilik, veri koruma ve kullanıcı hakları politikaları ile güvenilir bir platform sunulmaktadır. Yapay zeka temelli öneri ve analiz sistemleriyle desteklendiğinde, sitenin yalnızca bir içerik arşivi değil, aynı zamanda bilimsel araştırmalara, mesleki gelişime ve bireysel öğrenmeye katkı sağlayan yenilikçi bir öğrenme ekosistemi haline geleceği düşünülmektedir.

Teşekkür

Bu çalışmanın yürütülmesi sürecinde, web sitesinin kurulumu ve teknik altyapısının hazırlanmasında değerli katkılar sunan Kütüphaneci Enes Sivri'ye teşekkür ederim.

İzin ve Katkı Bildirimleri

Etik Kurul İzni

Yazar makale için etik kurul onayı gerekmediğini beyan etmiştir.

Yazarlık Katkısı

Makale tek yazarlıdır.

Kaynakça

- American Library Association. (2013, November 7). Makerspaces in Libraries. <https://www.ala.org/tools/atoz/makerspaces>
- Avcı, E. (2018). Öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı, İstanbul.

- Bayter, M. ve Yıldırım, K. (2023). Dijital kütüphaneler ve sosyal medyanın sentezi: Bilgi paylaşımında yenilikçi güç. *Kütüphane, Arşiv ve Müze Araştırmaları Dergisi / Library, Archive and Museum Research Journal*, 4(2), 185–200. <https://dergipark.org.tr/en/pub/lamre/issue/79184/1328838>
- Binark, M. (2007). Yeni medya çalışmaları. Yeni medya çalışmalarında yeni sorular ve yöntem sorunu (s. 21-45) içinde. Dip Not Yayınları.
- Cengiz, Ö., Zembat, R., Küsmüş, G.İ. ve Yılmaz, H. (2018). İstanbul'daki çocuk kütüphanelerinde görev yapan personellerin mesleki nitelikleri üzerine bir araştırma. Asiye Kakırman Yıldız (Ed.), I. Uluslararası Çocuk Kütüphaneleri Sempozyumu Bildiri Kitapçığı, (s. 420-432) içinde. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Chesbrough, H. W. ve Bogers, M. (2018). Open Innovation: Research, Practices, and Policies. California Management Review. <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0008125617745086>
- Çakır, İ. (2008). Yerel yönetimlerde hizmet içi eğitim ve bir belediyede eğitim ihtiyacı analizine ilişkin örnek uygulama (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, İstanbul.
- DIY.org. (2025). DIY.org: The place for kids to learn, make, and share. <https://www.diy.org>
- Ekwueme, L., Ambrose, S., Ibrahim, H. ve Shamwil, S. (2022). Promoting information literacy for community development in Nigeria: The roles of mobile libraries. https://www.researchgate.net/publication/369881515_PROMOTING_INFORMATION_LITERACY_FOR_COMMUNITY_DEVELOPMENT_IN_NIGERIA_THE_ROLES_OF_MOBILE_LIBRARIES
- European Commission, (2001). Making a European area of lifelong learning a reality. <http://aei.pitt.edu/id/eprint/42878>
- Hirsh, S. (2015). The transformative information landscape: What it means to be an information professional today. S. Hirsh (Ed.), *Information Services Today* (s.3-9) içinde. Rowman&Littlefield.
- International Federation of Library Associations and Institutions. (2018). IFLA Global Vision Ideas Store. <https://ideas.ifla.org/>
- Karbuç, N. (2019). Bilgi toplumuna geçiş sürecinde kamuda eğitim sektöründeki yöneticilere yönelik hizmet içi eğitim stratejisi. *Uluslararası Eğitim Araştırmacıları Dergisi*, 2(1), 22-39. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/751189>
- Krabbenhof, L. (2021, 30 Ağustos). Self-Directed Library Programs. Jbrary. <https://jbrary.com/self-directed-library-programs/>
- T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2015). Etkin Kütüphane programı. <https://www.kygm.gov.tr/TR-203833/etkin-kutuphane-programi.html>
- Make It @ Your Library. (2025). Make It @ Your Library. Illinois State Library. <https://makeitatyourlibrary.org/>
- Mayo, K. (2009). Amerika'nın Yaşlılarına Hizmet Etmenin Zorlukları ve Fırsatları. 2009 Jean E. Coleman Kütüphanesi Tanıtım Konferansı. <https://www.ala.org/aboutala/offices/olos/olosprograms/jeanecoleman/index2>

- Öçalan, Ö. (2018). Çocuk kütüphanesi çalışanlarının nitel ve nicel özelliklerinin hizmet kalitesine etkileri. Asiye Kakırman Yıldız (Ed.), I. Uluslararası Çocuk Kütüphaneleri Sempozyumu Bildiri Kitapçığı, (s. 105-125) içinde. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Serin, M. K. ve Korkmaz, İ. (2014). Sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının analizi. *Journal of Kırşehir Education Faculty*, 15(1), 155-169. <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefad/issue/59467/854523>
- Taşçı, H. ve Daldal, F. (2018). Çocuk kütüphanelerinde çalışan personelin mesleki anlamda yeterlilikleri, gelişimi ve desteklenmesi. Asiye Kakırman Yıldız (Ed.), I. Uluslararası Çocuk Kütüphaneleri Sempozyumu Bildirileri (s. 279-305) içinde. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Temiz, N. (2022). Çocuk Kütüphanelerinde Çalışan Personelin Hizmet İçi Eğitim Gereksinimlerinin İncelenmesi Asiye Kakırman Yıldız (Ed.), III. Uluslararası Çocuk Kütüphaneleri Sempozyumu Bildiri Kitapçığı, (s. 120-146) içinde. Hiperyayın.
- Temiz, N. (2024). Bilgi Toplumunun Yaşlı Bireyleri: Yaşlılıkta Bilgi Okuryazarlığı. Berna Fildiş (Ed.), Olguda ve Kurguda Yaşlılık, (s. 191-218) içinde. Aktif Yayınları.
- Tonta, Y. (2009). Dijital yerliler, sosyal ağlar ve kütüphanelerin geleceği. *Türk Kütüphaneciliği*, 23 (4), 742-768. <https://dergipark.org.tr/en/pub/tk/issue/48914/623715>
- Turgut, S. (2012). İlköğretim sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının saptanması (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Uçak, N. Ö. (1995). Kütüphanecilikte sürekli eğitim. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 12(1-2), 207-216. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/619179>
- UNESCO (2025). UNESCO Institute for Lifelong Learning. <https://www.uil.unesco.org/en>
- Yıldırım, A. G. Z. (2020). Çocuk kütüphanelerinde görev yapan personel özellikleri. Asiye Kakırman Yıldız (Ed.), Dünyanın iyiliği için çocuk kütüphaneleri (s. 213-229) içinde. Hiperyayın.
- Yılmaz, B. (2013). *Halk kütüphaneleri bölge seminerleri 2006-2012: Türkiye’de bir hizmet içi eğitim modelinin değerlendirilmesi*. *Türk Kütüphaneciliği*, 27(1), 180-185. <https://dergipark.org.tr/en/pub/tk/issue/48834/622128>